

Eerste druk: Uitgeverij Auteursdomein 2014

Tekst: © Pauline van de Ven 2014

Omslag: Uitgeverij Auteursdomein

Foto: © József Németh 'November 1944'

ISBN 9789086410736 (e-boek)

NUR 301

Voor overname in enige vorm gelieve u zich te wenden tot
Uitgeverij Auteursdomein, Amsterdam

1. Rood geringde dagen

Waar de matrassen tegen elkaar aan liggen zit een kuil. In beide matrassen op dezelfde plaats. Als het product mankementen vertoont, moet de klant ermee terug, had Lily gezegd. Nieuwe matrassen horen geen kuil te hebben. Hoe konden fabrikanten iets fatsoenlijks afleveren als hun klanten alles maar slikten? Béla moest opbellen, Stromeyer moet matrassen zonder kuil leveren of anders korting geven. Reclameren! Maar Béla houdt niet van reclameren.

‘Daar stond Stromeyers brandkast op,’ zegt hij. ‘Wij vrijen in de afdruk van zijn geld. Het brengt geluk in de liefde.’

Slapen doet hij aan de ene kant van de kuil en Lily aan de andere. Alleen op zondagochtend, als de tijd niet met schel gerinkel losschiet langs een strak gedraaide veer, laten ze zich naar beneden rollen.

‘Laten we vandaag bij de geit gaan liggen,’ stelt Lily voor.

Daar wil Béla niets van weten. Als je op zondagochtend op de vloer ging liggen in plaats van in de kuil...

‘Dan wat?’

Dat weet hij ook niet, maar het zou vast niet goed

aflopen. Orde en regelmaat waren de kabels die vasthielden wat je dreigde te verliezen, onder alle omstandigheden moest je zorgen dat ze strak stonden. Hij buigt over de rand, strekt een hand uit naar de korte kant van het vloerkleed en trekt de franjes evenwijdig aan het hoofdeind van bed. Diagonalen maakten zó onrustig.

Door een kier in de gordijnen giet de zon een plas licht op het kleed. Een streelzachte Kazak, vorige week aangeschaft na een voettocht langs kooplieden van Taraz tot Agadir dwars door Boedapest. Lily had er dagenlang om gezeurd. Eigenlijk had hij niet willen toegeven. De gulzige hap uit hun spaartegoed had hem bang gemaakt, ook nadat hij volhardend had afgedongen. Maar ook hij had de geheimzinnige bekoring gevoeld toen de handelaar het kleed in zijn volle glorie uitrolde. Wol gemengd met zijde, de pool twee millimeter hoog en verend als mos onder de voeten. Groen in het midden, omlijst door een diep, korenbloemblauw. Toch waren het niet de zachtheid van het materiaal of de volle, verzadigde kleuren waar hij voor gezwich was. En ook niet de voorstelling, hoe ongewoon die ook is. Midden in het groen staat een vluchtende geit die wordt aangevallen door een vuurrood, aandoenlijk ongevaarlijk monster. Je voelde dat de wever met toewijding en geduld de draden had gladgestreken in het getouw en inslag na inslag de afbeelding onder zijn ervaren handen tevoorschijn had gewerkt. Het was de wevers in Kazachstan verboden om levende wezens af te beelden. Maar deze wever was oud, en toen zijn leven ten einde liep had hij ervan gedroomd dat gebod te overtreden, om, één keertje maar, af te wijken van die doodse geometrische figuurtjes. En wat een duivelse triomf was het geweest om zijn betegelde hartstocht vrij te laten en een echte, levende

geit af te beelden, springend, rennend, vluchtend voor het monster dat hij er achteraan had laten vliegen met scherpe klauwen en een vuurspuwende tong! Toen het klaar was had hij een stap achteruit gedaan, de gespleten staart van het monster gestreeld en in zichzelf gelachen. Dus zó was het om je eventjes God te voelen! Zouden westerse wevers nu altijd die bandeloze vrijheid voelen, had hij zich afgevraagd, wat heerlijk leek hem dat.

De wever was allang gestorven, zijn vlees vergaan, zijn huis weggewaaid. Maar zijn glimlach zat nog in het kleed en het was de roekeloze vreugde ervan waarvoor Béla met een diepe zucht zijn portemonnee had getrokken.

‘U kunt hem altijd weer van de hand doen,’ had de handelaar gefleemd met een stem nog zijger dan zijn nering. ‘Een oude Kazak houdt zijn waarde beter dan geld. Hij is ab-so-luut waardevast. Wie zou dat vandaag de dag van de Hongaarse pengö durven beweren? Zegt u zelf, meneer, die smelt in je broekzak.’

Dat laatste was zeker waar. Voor de rest... praatjes, nog niet de helft zouden ze ervoor terugkrijgen als ze het geld nodig hadden.

Lily wringt haar schouder onder zijn oksel en legt haar hoofd op zijn arm. Zondag is het glanspunt van de week, één uit zeven. In de kuil is Béla’s strelende hand, de zachte beharing van zijn borst, de kachelwarmte van zijn buik. Daar is de diepe verzadiging van haar lichaam na de daad, en dan de lome slaap. Een dierlijk hol in de aarde, dichtgeweven met warmte en adem. Je kon er wegdrijven, verder en verder in de onbegrensde leegte van de zondagochtend, op geluiden van ver weg en geuren van dichtbij. De geur van Béla’s lichaam is vol en donker, anders dan van anderen wier geur ze kan onderscheiden. Papa, haar broers... Béla ruikt naar